

Innst. 88 L

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Prop. 86 L (2011–2012)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endringer i lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk mv., lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold og lov 17. juni 2005 nr. 85 om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke

Til Stortinget

Sammendrag

Miljøverndepartementet foreslår i proposisjonen endringer i lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk mv. (lakse- og innlandsfiskloven).

Lov om laksefisk og innlandsfisk mv. ble vedtatt 15. mai 1992 og trådte i kraft 1. januar 1993. Loven er den første egentlige ressursloven for anadrome laksefisk, innlandsfisk og andre ferskvannsorganismer. Blant annet ble fredningsprinsippet innført for anadrome laksefisk, og forvaltningen ble gitt videre fullmakter til å iverksette beskyttelsestiltak for fiskebestandene.

Erfaringene med loven gjennom snart 20 år tilsier ifølge departementet at den bør justeres og forbedres på enkelte områder. I tillegg er det behov for tilpasninger til nye ordninger og bestemmelser som er vedtatt etter at loven trådte i kraft, i første rekke ordningen med nasjonale laksevassdrag og laksefjorder samt naturmangfoldloven.

Det foreslås to vesentlige endringer i lakse- og innlandsfiskloven. Dette gjelder krav om obligatorisk organisering og driftsplanlegging i laksevassdrag, og lovfesting av Stortingets plenarvedtak om nasjonale laksevassdrag og laksefjorder – med hjemmel til å gi forskrifter.

Departementet viser til at kravet om utarbeidelse av driftsplan for laksevassdrag er en naturlig konsekvens av at det blir innført obligatorisk felles forvaltning av vassdrag med anadrome laksefisk. Målet er en sterkere lokal forvaltning, samtidig som hensynet til fiskeressursene og den enkeltes fiskerett skal ivaretas. Driftsplanen er et viktig virkemiddel for å oppnå dette.

I vassdrag som ikke har anadrome laksefisk eller som er fritatt for kravet om obligatorisk organisering, videreføres ordningen med at det skal utarbeides driftsplan når det finnes hensiktsmessig.

Driftsplanen skal vedtas av rettighetshaverne alene. Det oppfordres imidlertid til at fiskeforvaltningen og ulike brukergrupper skal inkluderes underveis i driftsplanarbeidet, og at det åpnes for deltagelse fra for eksempel kommuner og lokale fritidsfiskeorganisasjoner. Departementet viser til at den foreslåtte endringen skal bidra til å styrke rettighetshavernes rolle innen fiskeforvaltningen gjennom obligatorisk organisering og driftsplanlegging. Dette vil innebære at forholdet mellom den offentlige og privatrettslige forvaltningen blir klarere, og det vil gi grunnlag for å overføre ytterligere ansvar og oppgaver til rettighetshaverne.

Ordningen med nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder ble innført gjennom plenarvedtak i Stortinget, jf. Innst. S. nr. 134 (2002–2003) og Innst. S. nr. 183 (2006–2007). Formålet med ordningen er å gi de viktigste laksebestandene i Norge en særlig beskyttelse mot blant annet oppdrettsvirksomhet, forurensning, skadelige aktiviteter og inngrep i vassdrag og i de nærliggende fjord- og kystområdene. I alt er det opprettet 52 nasjonale laksevassdrag og 29 nasjonale laksefjorder og vedtatt egne beskyttelsesregimer for de aktuelle områdene. Ordningen er ennå ikke lovfestet, men det ble forutsatt i St.prp. nr. 32 (2006–2007) at ordningen skal forankres i lakse-

og innlandsfiskloven og i forskrifter etter flere ulike lover.

Både ved opprettelsen og suppleringen av ordningen med nasjonale laksevassdrag og laksefjorder ble det forutsatt at Stortingets plenarvedtak skal forankres i lakse- og innlandsfiskloven og i relevante forskrifter etter denne og andre lover.

Etter konsultasjoner med Sametinget er det i proposisjonen også foreslått en ny vektleggingsbestemmelse for samiske interesser etter modell av naturmangfoldloven og havenergiloven. Det foreslås videre å heve aldersgrensen for betaling av statlig fiskeravgift fra 16 til 18 år, og det foreslås en presisering av kommunenes og fylkeskommunenes ansvar for å ivareta ferskvannsorganismer og deres leveområder. De øvrige endringsforslagene tar primært sikte på å modernisere og forenkle forvaltningen i medhold av loven.

Departementet foreslår i proposisjonen følgende endringer i lakse- og innlandsfiskloven:

- Virkeområdebestemmelsen justeres slik at loven nå også gjelder direkte for alle ferskvannsorganismer så langt det passer, ikke gjennom forskrift som i dag (§ 2).
- Ny vektleggingsbestemmelse for samiske interesser (ny § 3).
- Kunstige dammer defineres som vassdrag (§ 5).
- Det tas inn en definisjon av nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder (§ 5).
- Kommunens og fylkeskommunens ansvar for å ivareta fiskens leveområder innskjerpes (§ 7).
- Prinsippet om særlig beskyttelse av laksefisk i nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder lovfestes, og det gis hjemmel til å fastsette nærmere bestemmelser i forskrift (§ 7a).
- Muligheten til å gripe inn med tiltak i akutte krisesituasjoner utvides til også å omfatte situasjoner som har utviklet seg over tid (§ 12).
- Barns adgang til gratis fiske skal reguleres når fisket er til skade for kultiveringstiltak eller til vesentlig fortrenghet for rettighetshavers eget fiske (§ 18).
- Kommunenes og fylkeskommunens plikt til å utnytte fisket på sine eiendommer til beste for allmennheten skal også gjelde for heleide kommunale selskaper (§ 23).
- Rettighetshavere i laksevassdrag pålegges obligatorisk organisering (§ 25), og det stilles krav om driftsplan i vassdrag med slik organisering (§ 25 a).
- Departementet kan gi nærmere bestemmelser om hvordan andeler skal beregnes og vektlegges (§ 25).
- Utgifter til felles forvaltning av vassdrag skal være tvangsgrunnlag for utlegg (§ 25 og § 25 a).

- Hjemmel for å stille vilkår for tiltak som får offentlig støtte (§ 26).
- Hjemmel for pålegg om fiskekultiveringstiltak selv om det ikke er utarbeidet driftsplan for et vassdrag (§ 28).
- Aldersgrensen for betaling av fiskeravgift heves fra 16 år til 18 år (§ 30).
- Redskapsavgift kan innføres som alternativ til fiskeravgift (§ 30).
- Forbud mot bruk av fisk fra andre vassdrag som agn og mot transport av levende fisk i og ved vassdrag (§ 37).
- Bestemmelse om redskap som er konstruert for fangst av anadrome laksefisk i den tiden det ikke er åpnet for slikt fiske (§ 41).
- Hjemmel til å fastsette forskrift om overvåking (§ 42).
- Hjemmel til å unnlate å åpne for fiske i vassdrag eller deler av vassdrag hvor fangstopp-gave ikke er innlevert (§ 44).
- Fangstopp-plysninger fra den enkelte rettighetshaver underlegges taushetsplikt (§ 44).
- Reglene for beslag og etterfølgende behandling av beslaglagte redskaper forenkles (§ 47).
- Straffebestemmelsen presiseres med hensyn til skjønnsstemaet uaktsomhet (§ 49).

I tillegg til endringer i lakse- og innlandsfiskloven foreslås det i proposisjonen noen endringer i naturmangfoldloven (lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold). Hensikten er å få en god samordning mellom denne loven og lakse- og innlandsfiskloven. Videre foreslås det en endring i Finnmarksloven (lov 17. juni 2005 nr. 85 om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke), kapittel 4. Denne innebærer at rettighetsbestemmelser knyttet til generell fiskerett inklusive garnfiske i den nåværende Tanaloven fra 1888 flyttes til Finnmarksloven samtidig som lokalbefolkningens rett til fiske med stang lovfestes i samme lov.

Forslagene i proposisjonen antas ifølge departementet ikke å ha vesentlige økonomiske og administrative konsekvenser for staten eller private aktører.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bendiks H. Arnesen, Irene Johansen, Torstein Rudihagen, Tor-Arne Strøm og Eirin Sund, fra Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen, Oskar J. Grimstad og Henning Skumsvoll, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og Siri Meling, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Egeland, fra

Senterpartiet, lederen Erling Sande, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, registrerer at det i proposisjonen foreslås en endring i Finnmarksloven (lov 17. juni 2005 nr. 85 om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke), kapittel 4. Denne innebærer at rettighetsbestemmelser knyttet til generell fiskerett – inklusive garnfiske i den nåværende Tanaloven fra 1888 – flyttes til Finnmarksloven, samtidig som lokalbefolkningens rett til fiske med stang lovfestes i samme lov.

Med bakgrunn i det som er kommet av innspill og synspunkter i høringsrunden som komiteen har hatt, er komiteen kommet til at Tanaloven av 1888 må videreføres som særlov.

Komiteen mener derfor at regjeringens forslag til ny §§ 28 og 28 a i Finnmarksloven tas ut, slik at det ikke gjøres endringer i Finnmarksloven.

Komiteen har ikke innvendinger til det materielle innholdet i regjeringens forslag, og anmoder regjeringen om å komme tilbake med forslag om endringer i 1888-loven, slik at de materielle endringene blir ivaretatt uten at det blir en samordning i Finnmarksloven.

Komiteen viser til at smitte av vassdrag med *Gyrodactylus salaris* som oftest medfører et stort inntektstap for (grunneiere eller andre) rettighetshavere som blir berørt. Bekjempelse av parasitten er krevende og medfører store kostnader for staten. I vassdrag som blir behandlet er det også et omfattende etterarbeid knyttet til reetablering av fiskebestandene. Behandling skjer i nær dialog med rettighetshavere, og man har så langt alltid funnet frem til løsninger for et framtidig fiske til beste for både rettighetshavere og allmennheten. En tilsvarende situasjon oppstår når fiskebestander blir utsatt for forsurening. Også her er det et samarbeid mellom staten, som bidrar med store bevilgninger, og grunneiere som bidrar med egeninnsats og tilrettelegging for kalkings tiltak. Også frivillige organisasjoner bidrar regelmessig med innsats for slike miljøforbedrende tiltak. Målet med tiltakene er et godt vannmiljø, for å sikre naturmangfoldet og et høstingsverdig overskudd til beste for rettighetshavere og fritidsfiskere.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, legger videre til grunn at den offentlige fiskeforvaltningen og rettighetshaverne normalt blir enige om minnelige ordninger om allmennhetens adgang til fiske når staten bidrar med vesentlige midler til gjenoppbygging og bevaring av fiskebestander. Flertallet forutsetter derfor at hjemmelen for staten til å fastsette nærmere regler kun blir benyttet unntaksvis, og når dette er nødvendig for å ivareta

allmennhetens interesser i samsvar med lovens formålsbestemmelse.

Flertallet viser til at erfaringen med loven gjennom nærmere 20 år synliggjør et behov for tilpassning og forbedring på noen områder, samt tilpassning til plenarvedtakene om nasjonale laksevassdrag og laksefjorder, samt naturmangfoldloven.

Komiteen viser til at av vesentlige endringer så er disse to endringene knyttet til lakse- og innlandsfiske loven, som styrker rettighetshavers rolle innen forvaltningen og lovfesting av Stortingets plenarvedtak om nasjonale laksevassdrag og laksefjorder, samt hjemmel til å gi forskrifter.

Komiteen viser til at det er ført konsultasjoner med Sametinget og at det er foreslått en ny vektleggingsbestemmelse for samiske interesser etter modell av naturmangfoldloven og havenergiloven. Videre er det foretatt en heving av aldersgrensen fra 16 til 18 år for betaling av statlig fiskeriavgift.

Komiteen registrerer også at det er bred enighet om å utvide lovens virkeområde, slik at den i prinsippet skal gjelde alle ferskvannsorganismer i vannbiotopen samt ivareta norske vassdrag mot introduksjon av fremmede arter. Også når det gjelder behovet for å innlemme kommunale og fylkeskommunale planer, så er dette tydeliggjort gjennom at hensynet til fiskeinteressene og vern av fiskens leveområder skal innpasses i planer etter plan- og bygningsloven i kommuner og fylker.

Komiteen er enig i at når hensynet til fisken ikke blir ivaretatt på en forsvarlig måte og minnelige ordninger ikke oppnås, kan Miljøverndepartementet pålegge rettighetshaverne å utføre tiltak til vern og utvikling av laksestammen. Det vil likevel ikke være aktuelt å pålegge rettighetshaverne tiltak som innebærer store økonomiske utlegg.

Komiteen viser til at bestandssituasjonen for anadrome laksefisk i flere vassdrag er alvorlig, og at det er behov for systematisk overvåkning av bestander og påvirkningsfaktorer som basis for å iverksette tiltak som er effektive. Situasjonen for vill laksefisk er slik at den må følges nøye for å redusere sårbarheten og stoppe nedgangen i lokale laksestammer, samt særskilt overvåkning av blant annet kreps, ål, gjørs og elvemusling.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til Innst. S. nr. 183 (2006–2007) innstilling fra energi- og miljøkomiteen om vern av villaksen og ferdigstilling av nasjonale laksevassdrag og laksefjorder, jf. St.prp. nr. 32 (2006–2008) der det blant annet står:

«Flertallet vil understreke at de nasjonale laksevassdragene og laksefjordene vil være permanente. Ny kunnskap, ny teknologi og nye generelle ramme-

betingelser for berørte næringsinteresser kan etter flertallets mening imidlertid, over tid, tilsi endringer i regelverket for forvaltningen av vassdragene og fjordområdene.

Flertallet understreker derfor at ordningen skal evalueres senest ti år etter at den er ferdigstilt, det vil i denne sammenhengen si senest i 2017.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre stiller seg undrende til at flertallet kategorisk slår fast at vernet av fjordene og elvene skal være permanent. Disse medlemmer viser til at det tidligere har vært pekt på at en ved evalueringen av ordningen skal vurdere om tiltaket har fungert og hvorvidt det bør videreføres. Disse medlemmer legger dette premisset til grunn for en evaluering av ordningen.»

Disse medlemmer kan ennå ikke se at en slik evaluering foreligger, og vil frem til en evaluering foreligger, ikke ta stilling til om vernet av fjordene og elvene i form av nasjonale laksefjorder og laksevassdrag skal være permanente. Disse medlemmer går på denne bakgrunn mot å lovfeste nasjonale laksefjorder og laksevassdrag på det nåværende tidspunkt.

Disse medlemmer går imot endringsforslagene til § 5e og § 7a i proposisjonen, og fremmer derfor følgende forslag:

«Det foretas ingen endringer i § 5 e og § 7 a i forslag til lov om endringer i lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk mv., lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold og lov 17. juni 2005 nr. 85 om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke.»

Disse medlemmer er skeptiske til at det stilles krav til obligatorisk organisering av fiskerettshaverne i mindre vassdrag, og støtter synet på at den pliktige organiseringen i så fall må begrenses til det som anses å være en nødvendighet for en felles forvaltning av fiskeressursene og regulering av fisket. Det må etter disse medlemmers mening også være slik at slik organisering ikke må føre til en svekkelse i den enkelte grunneiers/rettighetshavers proporsjonale andel – enten det gjelder fiskeressurser eller andel ved stemmegivning.

Disse medlemmer viser til de foreslåtte endringer i § 26 «Vassdrag hvor det gis offentlig støtte til tiltak» og går imot den foreslåtte endringen om å utvide muligheten til å kreve som vilkår en utvidet adgang til at fiske eller en forholdsmessig andel av fiske skal forvaltes til fordel for allmennheten. Disse medlemmer ønsker at ordlyden i dagens § 26 beholdes hva angår dette forholdet, slik at grunneiernes mulighet for verdiskaping ivaretas.

Disse medlemmer vil peke på at bestemmelsen i § 26 må sees i sammenheng med fiskerettshavers plikt om å gå sammen om felles forvaltning i lakseførende vassdrag i § 25. Det er inntektene fra fiskekortsalget som er fiskerettshavernes økonomiske grunnlag for å finansiere alle kostnader knyttet til drift av vassdraget. Disse inntektene er avgjørende for hvilke tiltak fiskerettshaverne kan påta seg å gjennomføre.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Det foretas ingen endringer i § 26 i forslag til lov om endringer i lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk mv., lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold og lov 17. juni 2005 nr. 85 om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke.»

Disse medlemmer viser til at lakseparasitten gyro, i de vassdrag hvor spredningsveien er kjent, er spredt ved fiskeutsettinger som ikke kan lastes fiskerettshaverne. Grunneierne har i de årene hvor parasitten har holdt til i disse vassdragene allerede lidt et betydelig tap i fiskeinntekter. Disse medlemmer mener det er urimelig å stille vilkår om at fisket skal forvaltes til fordel for allmennheten i disse vassdragene.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 1

Det foretas ingen endringer i § 5 e og § 7 a i forslag til lov om endringer i lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk mv., lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold og lov 17. juni 2005 nr. 85 om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke.

Forslag 2

Det foretas ingen endringer i § 26 i forslag til lov om endringer i lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk mv., lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold og lov 17. juni 2005 nr. 85 om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i lakse-, innlandsfiske_loven,
naturmangfold_loven og finnmarks_loven

I

I lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk m.v. gjøres følgende endringer:

Lovens overskrift skal lyde:

Lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk mv. (lakse- og innlandsfiske_loven).

§ 2 første og annet ledd skal lyde:

Loven gjelder for anadrome laksefisk og innlandsfisk samt andre ferskvannsorganismer så langt bestemmelsene passer. Med mindre akvakultur_loven §§ 13 og 17 eller vedtak gitt i medhold av disse bestemmelsene kommer til anvendelse, gjelder loven også for anadrome laksefisk, innlandsfisk eller andre ferskvannsorganismer som har unnsloppet fra oppdrettsanlegg når disse lever fritt i sjø eller vassdrag. Loven gjelder ikke for slike organismer som befinner seg i anlegg med tillatelse etter akvakultur_loven.

Loven gjelder på det norske fastland, og for anadrome laksefisk i norsk indre farvann, norsk territorialfarvann og i Norges økonomiske sone utenfor det norske fastland. Havressurs_lova § 4 tredje ledd får tilsvarende anvendelse.

Etterfølgende ledd forskyves, slik at tidligere annet ledd blir tredje ledd også videre.

Ny § 3 skal lyde:

§ 3 *Vektlegging av samiske interesser*

Dersom det vurderes å treffe vedtak i medhold av denne lov som vil berøre samiske interesser direkte, skal det innenfor rammene av de bestemmelser som gir hjemmel for vedtaket, legges tilbørlig vekt på hensynet til naturgrunnlaget for samisk kultur.

§ 5 skal lyde:

§ 5 *Definisjoner*

I denne lov menes med:

- «anadrome laksefisk»: laksefisk som vandrer mellom sjø og ferskvann og som er avhengig av ferskvann for å reproducere seg, samt rogn og unger av slik fisk.
- «innlandsfisk»: all annen fisk i vassdrag enn anadrome laksefisk, herunder ål, samt rogn og unger av slik fisk.
- «vassdrag»: innsjø, vann, tjern, elv, elvearm, bekk, kanal og kunstige dammer.

d. «fritt fiske»: det fisket som ifølge lokal sedvane rett eller annen særlig rettshjemmel ikke anses for å tilhøre grunneieren.

e. «nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder»: vassdrag, fjorder og kyststrekninger som Stortinget har vedtatt opprettet som nasjonale laksevassdrag eller nasjonale laksefjorder.

§ 7 første ledd skal lyde:

Hensynet til fiskeinteressene og ivaretagelse av fiskens og andre ferskvannsorganismers økologiske funksjonsområder skal innpasses i planer etter plan- og bygnings_loven i kommune og fylke.

Ny § 7 a skal lyde:

§ 7 a *Nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder*

Når det treffes vedtak eller gjennomføres tiltak som kan påvirke laksens levevilkår, skal de særskilte hensyn som følger av Stortingets vedtak om nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder legges til grunn. I disse områdene skal laksen sikres en særlig beskyttelse mot skadelige inngrep.

Kongen kan ved forskrift gi nærmere bestemmelser om blant annet forbud mot, begrensninger av, vilkår for og meldeplikt for tiltak i nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder som kan være til skade for laksen, herunder hvilke opplysninger eller undersøkelser søkeren eller tiltakshaveren må sørge for. I forskriften kan det også fastsettes nærmere regler om skjøtsel og forvaltning av nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder. Bestemmelser om tiltak og aktiviteter som faller inn under vannressurs_loven, og regulering av akvakultur med hjemmel i akvakultur_loven eller mat_loven, gis med hjemmel i disse lovene.

§ 12 skal lyde:

§ 12 *Tiltak i særskilte situasjoner*

Når artsmangfoldet er truet av forurensning eller andre miljøforstyrrelser, kan departementet sette i verk de tiltak som anses nødvendig for å forebygge, begrense eller hindre skade.

Departementet kan treffe vedtak om fjerning av organismer som kan ha vesentlig skadepotensial for andre ferskvannsorganismer.

Ved gjennomføringen av tiltak etter denne paragraf kan det bestemmes at det mot vederlag kan gjøres bruk av eller voldes skade på tredjemanns eiendom såfremt virkningen er vesentlig større enn skaden eller ulempen ved inngrepet. Det offentliges utgifter, herunder erstatningsutbetalinger, kan uansett skyld kreves erstattet av den ansvarlige for forurensningen eller miljøforstyrrelsen.

Denne paragraf får ikke anvendelse på sykdom hos fisk eller andre forhold hos fisk som er regulert av annen lovgivning. *Tilsvarende gjelder for andre ferskvannsorganismer.*

§ 15 annet ledd skal lyde:

Grensene skal avmerkes med tydelige merker. Utgiftene til dette dekkes av statskassen. *Departementet kan ta i bruk privat grunn til merking av grenser fastsatt med hjemmel i denne bestemmelsen. Det samme gjelder for merking av grenser fastsatt med hjemmel i § 31 og § 40. Økonomisk tap som følge av departementets bruk etter tredje og fjerde punktum kan kreves erstattet av staten i samsvar med alminnelige rettsgrunnsetninger.* For vedlikehold eller nedlegging av slike anlegg gjelder bestemmelsene i vannressursloven §§ 37, 41 og 42.

§ 18 annet, tredje og fjerde ledd skal lyde:

I andre vassdrag har personer som ikke har fylt 16 år rett til å fiske innlandsfisk med stang og håndsnøre uten rettighetshavers tillatelse i samme periode som nevnt i første ledd.

Bestemmelsene i første og annet ledd gjelder ikke i vassdrag eller deler av vassdrag som fører anadrome laksefisk eller i kunstige dammer. Bestemmelsene er også underordnet regler gitt i medhold av § 34 eller naturmangfoldloven.

Der fiske etter denne paragrafen vil være til skade for fiskekulturtiltak eller hvor barns fiske er til vesentlig fortrengsel for rettighetshavernes fiske, skal departementet regulere utøvelsen av fisket.

§ 23 skal lyde:

§ 23 Fiske på kommunal og fylkeskommunal grunn

Kommunen og fylkeskommunen skal utnytte retten til fiske etter anadrome laksefisk og innlandsfisk på sine eiendommer i samsvar med lovens formål, samt gi et best mulig tilbud om fiske for allmennheten blant annet ved salg av fiskekort. *Inntektene skal gå til fiskekulturtiltak og til administrasjon av fisket.* Kommunen og fylkeskommunen kan overlate administrasjonen av fisket til en organisasjon med fremme av fiske som formål eller delformål.

Kommunen og fylkeskommunen plikter, på samme måte som andre rettighetshavere, å bidra til felles forvaltning og driftsplanlegging i vassdrag, jf. §§ 25 og 25 a.

Bestemmelsene i første og annet ledd gjelder for all kommunal og fylkeskommunal eiendom, herunder eiendom tilhørende selskap som eies fullt ut av én eller flere kommuner eller fylkeskommuner i fellesskap.

§ 24 skal lyde:

§ 24 Særlige rettigheter i Finnmark

Denne lov medfører ingen endringer i de særlige regler som gjelder for den lokale befolknings rett til fiske i Finnmark etter kgl. res. av 27. mai 1775 angående Jorddelingen i Finnmarken samt Bopladses Udvisning og Skyldlægning sammesteds, og *finnmarksloven kapittel 4.*

Overskriften til kapittel V skal lyde:

Kapittel V Organisering av fiskeforvaltningen i vassdrag. Driftsplaner. Pålegg om salg av fiskekort

§ 25 skal lyde:

§ 25 Organisering av fiskeforvaltningen i vassdrag

For å fremme en forsvarlig og rasjonell forvaltning av fiskeressursene skal fiskeforvaltningen arbeide for felles organisering.

I vassdrag med selvreproducerende bestander av anadrome laksefisk plikter fiskerettshaverne å gå sammen om felles forvaltning. Fellesforvaltningen skal omfatte regulering av fisket, fiskeoppsyn, informasjon, smitteforebyggende tiltak, fangststatistikk og rapportering, kultiveringstiltak og bestandsovervåking. Departementet kan ved forskrift fastsette nærmere bestemmelser om utøvelsen av fellesforvaltningen.

Departementet kan ved forskrift bestemme at vassdrag med små bestander skal unntas fra kravet om felles organisering.

I vassdrag som ikke omfattes av annet ledd, eller som er unntatt fra kravet om obligatorisk organisering, kan et flertall av fiskerettshaverne med bindende virkning beslutte at fiskeressursene skal forvaltes i fellesskap.

Fiskerettshaverne organiserer selv arbeidet. Den enkelte fiskerettshavers andel i fisket legges til grunn ved fordeling av utgifter i forbindelse med fellesforvaltningen.

Departementet gir nærmere bestemmelser om hvordan den enkelte rettighetshavers andel i fisket skal beregnes og vektlegges ved stemmegivning i forbindelse med fellesforvaltningen, og om gjennomføring av felles organisering.

Utgifter knyttet til fellesforvaltningen er tvangsgrunnlag for utlegg.

For gjennomføring av felles organisering kan bruksordning kreves etter jordskifteloven. Departementet kan kreve bruksordning etter jordskifteloven § 2 bokstav c når ingen av partene vil kreve det eller resultatet av minnelig ordning ikke er hensiktsmessig.

Ny § 25 a skal lyde:

§ 25 a *Driftsplanlegging*

I vassdrag hvor fiskerethaverne plikter å gå sammen om felles forvaltning av fiskeressursene, skal det utarbeides driftsplan. Departementet kan gi dispensasjon fra kravet om driftsplan når spesielle årsaker tilsier det.

Departementet kan gi regler om at felles forvaltning også skal omfatte fjordsystemer utenfor vassdraget.

Driftsplan skal inneholde oversikt over fiskeressursene i det aktuelle området, oversikt over regulerings-, overvåkings-, oppsyns- og informasjonstiltak, samt oversikt over den enkelte fiskerettshavers andel i fisket dersom dette er avklart. Videre skal planen beskrive hvordan fiskeinteressene er organisert, og de økonomiske forholdene knyttet til organisering og tiltak. Planen kan også omfatte bortleie av fiskerett.

Bestemmelsene om flertallsvedtak i § 25 fjerde ledd gjelder tilsvarende. Om nødvendig kan departementet utarbeide driftsplan på eget initiativ.

Fordeling av utgifter og inntekter av tiltak i medhold av bestemmelsene ovenfor skal skje etter fiskerettshavernes andel i fisket. Departementet kan gi nærmere regler om fordelingen. Utgifter i forbindelse med driftsplanlegging og tiltak besluttet ved flertallsvedtak er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 26 skal lyde:

§ 26 *Vassdrag hvor det bevilges offentlige midler til tiltak*

Når det bevilges vesentlige økonomiske midler til tiltak som omfattes av lovens formål, kan det for en nærmere bestemt tidsperiode ved enkeltvedtak eller forskrift stilles krav om at fisket eller en forholdsmessig andel av fisket skal forvaltes til fordel for allmennheten. I vassdrag eller deler av vassdrag der kravene ikke er oppfylt, kan departementet i særskilte tilfelle unnlate å åpne for fiske.

§ 28 annet ledd skal lyde:

Når hensynet til fisken ikke blir ivaretatt på en forsvarlig måte, og minnelige ordninger ikke oppnås, kan departementet pålegge rettighetshaverne å utføre tiltak til vern og utvikling.

§ 30 første ledd skal lyde:

Den som etter å ha fylt 18 år vil fiske etter anadrome laksefisk, skal betale avgift til fiskefondet. Departementet kan ved forskrift innføre avgift på faststående redskap som benyttes til fangst av anadrome laksefisk.

§ 34 skal lyde:

§ 34 *Regler for fangst av innlandsfisk*

Departementet gir forskrift om regulering av fiske etter innlandsfisk og kreps i samsvar med naturmangfoldloven, herunder om redskapstyper, redskapsbruk og stenging av vassdrag av hensyn til fangst av ål. Departementet kan gi forskrift eller treffe enkeltvedtak om høsting og annet uttak av andre ferskvannsorganismer. Det kan gis særskilte regler for forskjellige områder eller vassdrag.

I vassdrag hvor det går anadrome laksefisk, gjelder de bestemmelser som er fastsatt for anadrome laksefisk også for fiske av innlandsfisk. Departementet kan ved forskrift fastsette egne regler for fiske av innlandsfisk når det vil tjene til bedre utnytting av innlandsfisken og ikke vil være til vesentlig skade for bestandene av anadrome laksefisk.

§ 37 skal lyde:

§ 37 *Hensynet til dyrevelferd, forbudte tiltak og fiske- og avlivingsmetoder*

Fiske og fangst av arter som omfattes av denne lovs virkeområde, skal foregå på en måte som ikke utsetter disse artene for unødige lidelser, jf. lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd.

Tiltak av enhver art som ikke har annet formål enn å skremme fisken eller hindre dens frie gang er forbudt.

Så vel i sjøen som i vassdrag er det til fangst og avliving av fisk forbudt å bruke:

1. Stoff med giftig, lammende eller kvelende virkning.
2. Sprengstoff.
3. Skytevåpen, jf. lov 9. juni 1961 om skytevåpen og ammunisjon, unntatt for fangst av gjedde.
4. Elektrisk strøm.
5. Kunstig endring av vannføringen.
6. Lyster eller liknende redskap med spiss eller krok som ikke er beregnet på å slukes av fisken. Det er likevel tillatt å bruke slikt redskap som hjelperedskap for å ta opp fisk som er fanget med annet lovlig redskap.
7. Kunstig lys, unntatt for åle- og krepsfangst.
8. Fisk som agn i vassdrag, unntatt død fisk fra samme vassdrag som agnet benyttes i.

Kongen kan ved forskrift forby andre fangst- og avlivingsmetoder.

Uten tillatelse fra departementet, ved enkeltvedtak eller forskrift, er det forbudt å transportere levende fisk i og ved vassdrag. Forbudet gjelder ikke kommersiell transport av fisk på vei eller annen transportåre.

Fisk som fanges og ikke settes ut umiddelbart, skal avlives omgående. Unntatt fra dette er fisk som

under fisket oppbevares i nett beregnet til dette formålet. Bestemmelsen gjelder heller ikke for fangst av kreps, eller ved kultiveringsfiske.

Departementet kan for det enkelte tilfelle dispensere fra bestemmelsene i tredje ledd.

§ 41 skal lyde:

§ 41 *Nedsenking av redskap og bruk av visse redskapstyper i fredningstiden for anadrome laksefisk*

For å motvirke fiske etter anadrome laksefisk som er forbudt etter denne lov eller forskrift i medhold av denne lov, kan Kongen gi forskrifter om nedsenking av redskap som er bestemt for fiske etter annen fisk enn anadrome laksefisk, når slik redskap også er egnet til å fange anadrome laksefisk.

I den tiden det ikke er åpnet for fiske etter anadrome laksefisk, kan det med hjemmel i havressurslova fastsettes bestemmelser om bruken av kilenot, krokarn og sitjenot (lakseverp) til fiske etter saltvannsfisk for å redusere risikoen for fangst av anadrome laksefisk.

Overskriften til § 42 skal lyde:

§ 42 *Kontroll, oppsyn og overvåking*

§ 42 nytt femte ledd skal lyde:

Kongen kan gi forskrift om overvåking av anadrome laksefisk og andre arter som forvaltes i medhold av denne lov, herunder fastsette bestemmelser om overvåking av bestandssituasjonen, påvirkninger på bestandene og om organisering av overvåkingen.

§ 44 tredje ledd skal lyde:

Registrering av redskap etter § 43 skal som hovedregel nektes når fangstopp-gave ikke er innsendt. I vassdrag eller deler av vassdrag hvor skriftlig opp-gave over fangsten ikke innleveres, skal det som hovedregel unnlates å åpne for fiske etter anadrome laksefisk.

§ 44 nytt sjettede ledd skal lyde:

Opplysninger gitt i medhold av denne bestemmelse er underlagt taushetsplikt. Dette gjelder ikke for utveksling av slike opplysninger mellom organer som er en del av den offentlige fiskeforvaltningen, jf. § 6, eller mellom lokale fiskeforvaltningsorganer, jf. § 25, og offentlige fiskeforvaltningsorganer. I vassdrag med fellesforvaltning skal forvaltningens styre ha adgang til all fangstinformasjon, og kunne benytte denne i forvaltningen.

Overskriften til § 47 skal lyde:

§ 47 *Utkasting og administrativ inndragning*

§ 47 første ledd og nytt annet ledd skal lyde:

Anadrome laksefisk som er fanget med redskap som er ulovlig til fangst av slik fisk eller utenfor lovlig fisketid for denne, skal *umiddelbart og skånsomt settes ut igjen.*

Departementets oppsyn kan inndra umerket redskap av begrenset verdi som er satt ut i strid med lov eller forskrift gitt i medhold av lov. Inndratt redskap kan destrueres etter tre måneder eller etter særskilt kunngjøring.

Nåværende annet ledd til fjerde ledd blir tredje til femte ledd.

§ 49 annet ledd skal lyde:

Det foreligger uaktsomhet når *den som fisker* etter saltvannsfisk eller innlandsfisk burde ha skjønt at det i forhold til redskapet art og fiskeeffekt, *tids-punktet for fisket og området det fiskes i* og mengdeforholdet mellom anadrome laksefisk og saltvannsfisk eller innlandsfisk på fiskeplassen, var en nærliggende mulighet for fangst av anadrome laksefisk. *Det regnes også som uaktsomt å fortsette fisket når fangsten viser seg å inneholde en ikke helt ubetydelig mengde anadrome laksefisk.*

II

I lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold gjøres følgende endringer:

§ 15 nytt fjerde ledd skal lyde:

Det som i denne loven er bestemt om lakse- og innlandsfisk, gjelder også for ferskvannskreps.

§ 20 tredje ledd skal lyde:

Kongen kan gi forskrift eller treffe enkeltvedtak om høsting og annet uttak av landlevende virvelløse dyr. *Forskrift eller enkeltvedtak om høsting og annet uttak av virvelløse ferskvannsdyr treffes etter lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk mv.*

§ 30 første ledd bokstav c skal lyde:

c) *organismer, unntatt stedegen stamme, i sjø eller vassdrag, herunder kunstige dammer, med mindre det foreligger tillatelse etter lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur (akvakulturloven). Utsetting av stedegen stamme til kultiveringsformål krever tillatelse etter lakse- og innlandsfiske-loven.*

III

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.
Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelser til
forskjellig tid.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 22. november 2012

Erling Sande
leder

Oskar J. Grimstad
ordfører

